

Ὡς νὰ ἦτο δὲ πεπρωμένον τίποτε νὰ μὴ με συνδέσῃ πρὸς τὴν περικαλλῆ Ὀθωμανίδα, ἣτις ἐτάραξεν ἐπὶ μικρὸν τὴν ἡσυχίαν τοῦ ταξειδίου μου, καὶ αὐτὸ τὸ χάριεν δῶρόν της, ἐνῶ ἀπεβιβαζόμενη εἰς Πειραιᾶ, ὠλισθήσεν ἐκ τοῦ θυλακίου μου καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΑΣ ΟΡΓΗΣ

διήγημα

Συνέχεια ἴδε προηγουμ. φύλλον.

Ὁ εἰσαγγελεύς ἐζήτησε τὰς ἀπαιτουμένας ἐξηγήσεις. Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Σαμπιών ἦσαν πλούσιοι κτηματῆται, ἡ δὲ Λεονώρα μονογενὴς αὐτῶν θυγάτηρ. Εἶχον σχετισθῆ μετὰ τοῦ Γουσταύου Ἐσκουδιῆ ἐν τῇ ἐξοχῇ εἰς τὴν οἰκίαν ἀξιότιμων φίλων. Καὶ ὁ Γουσταῦος κατήγετο ἐκ καλῆς οικογενείας, ἣτις εἶχε μὲν περιουσίαν ἄλλ' ἀπώλεσεν αὐτήν. Οὐδὲν δυσάρεστον ἐγνώριζον περὶ αὐτοῦ ἢ μόνον ὅτι ἐστερεῖτο χρημάτων καὶ θέσεως. Δὲν ἐθεώρησαν καλὸν νὰ ἐνθαρρύνωσι τὰς πρὸς τὴν δεσποινίδα Σαμπιών φιλοφρονήσεις αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ νεανίς ἠράσθη ἐμμανῶς τοῦ ὄραίου ἐκείνου νέου. Οἱ γονεῖς εἶχον ἀρνηθῆ νὰ συγκατατεθῶσιν εἰς τὸν γάμον, ἀλλ' ἡ νέα ἐδήλωσεν ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐλάμβανεν ἄλλον σύζυγον. Ἐπέμμενον ἐκατέρωθεν, ὅταν δὲ ἡ δεσποινὶς Σαμπιών, κατὰ τὴν ἐνηλικιότητα αὐτῆς, ἠθέλησε νὰ πράξῃ κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐγνωστοποίησε μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς τὴν ἀπόφασίν της. Δυστυχῶς ἡ Λεονώρα, γενομένη ἐνήλιξ, ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως περιουσίαν κληροδοτηθεῖσαν αὐτῇ ὑπὸ τῆς θείας της, ὁ δὲ νέος ἐγνώριζε βεβαίως τούτο. Ὁ γάμος ἐγένετο, παρὰ τὴν ῥητὴν ἀρνήσιν τῶν γονέων, ἐκτοτε δὲ πᾶσα μεταξὺ αὐτῶν σχέσις διεκόπη.

Ἐγνώριζον ἐκ τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν παιδικῶν φίλων τῆς Λεονώρας, οἵτινες ἐξηκολούθουν βλέποντες αὐτήν, ὅτι ὁ οικογενειακὸς βίος ἦτο ταραχώδης, καὶ ὅτι συνέβαινον συχνὰ σκηναὶ δυσάρεστοι μεταξὺ τῶν δύο συζύγων. Ἡ σιωπὴ τοῦ κυρίου Ἐσκουδιῆ ἐπέτρεπε νὰ ὑποθῆσῃ τις τὰ πάντα· διότι δὲν εἶχε κανὲν συμφέρον νὰ παρασιωπᾷ τὰ ἐλαττώματα τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἂν εἶχε τοιαῦτα, ἢ ν' ἀποκρύψῃ τοὺς λόγους τῆς ἀπουσίας αὐτῆς, ἂν τοὺς ἐγνώριζεν. Ἀναμφιβόλως, δὲν ἠδύνατό τις νὰ προσάψῃ δολοφονίαν εἰς ἄνθρωπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπεμάκρυνον τοιαύτην ὑπόνοιαν ἡ ἀνατροπὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ αὐτοῦ θέσις. Πιθανὸν ὅμως ὁ κρυφίνους οὗτος ἄνθρωπος νὰ παρεφάρθη ἐκ στιγμιαίας ὀργῆς, τοῦ δὲ κακουργήματος διαπραχθέντος νὰ ἐφήρμοσεν ὅλα τὰ

μέσα πνεύματος καλλιεργημένου ὅπως ἐξαλείψῃ τὰ ἴχνη του.

Ὁ εἰσαγγελεύς ἐδυσκολεύετο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀνὴρ, οἷος ὁ κ. Ἐσκουδιῆ, διέπραξεν ἐγκλημα τόσον φοβερόν. Ἐγνώριζεν ἄλλως, πόσον δύσκολος εἶνε ἡ ἐξαφάνισις ἐνὸς πτώματος. Ἄν ὁ σύζυγος ἐπανήρχετο ἐκ ταξειδίου ἄνευ τῆς γυναικὸς του, θὰ ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τὴν εἶχε βίψει εἰς κρημνόν, τὴν ἐπνίξεν ἐντὸς ποταμοῦ ἢ ἐστραγγάλισεν αὐτὴν ἐντὸς δάσους. Ἄλλ' εἶχεν ἐξέλθει τῆς οἰκίας αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν καὶ ἐπανῆλθε τὴν τρίτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Βεβαίως κατὰ τὴν ὀγδόην ὥραν δὲν ἠδύνατο νὰ εὔρῃ τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κακουργήματος. Μόνον ἦτο νόμιμον ν' ἀπαιτήσωσι παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις περὶ τῆς χρήσεως τοῦ καιροῦ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν αἰτίων, εἰς τὰ ὁποῖα αὐτὸς οὗτος θ' ἀπέδιδε τὴν ἐξαφάνισιν τῆς κυρίας.

Ὁ Γουσταῦος Ἐσκουδιῆ προσεκληθῆ τὴν ἐπιούσαν νὰ μεταβῆ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰσαγγελεύς δι' ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν αὐτόν. Ὁ εἰσαγγελεύς, βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον, ἐξεπλάγη ἐκ τῆς ἐκφράσεως ἰσχυρᾶς θελήσεως, τῆς ἀπεικονιζομένης ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἐφ' οὗ ἀνεγίνωσκέ τις ψυχρὰν ἀποφασιστικότητα καὶ μεγάλην ἀταραξίαν. Ὁ Γουσταῦος Ἐσκουδιῆ ἐκάθισε χωρὶς οὐδὲν νὰ εἴπῃ, παρατηρῶν προσεκτικῶς τὸν εἰσαγγελέα. Οἱ δύο ἄνδρες παρετήρουν ἀλλήλους πρὶν ἢ συγκρουθῶσιν. Ὁ εἰσαγγελεύς περιέμεινε πρὸς στιγμὴν, ἐλπίζων ὅτι ὁ ἀπέναντι αὐτοῦ θὰ προεδίδεν ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ λόγων οἰονδήποτε αἴσθημα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σιωπὴ παρετείνετο, ἠναγκάσθη ν' ἀρχίσῃ ὁ ἴδιος τὴν συνδιάλεξιν.

— Σὰς προσεκάλεσα, κύριε, διὰ νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν ἐξηγήσεις περὶ τῆς ἐξαφανίσεως τῆς κυρίας Ἐσκουδιῆ. Σὰς προειδοποιῶ ὅτι ἐπελήφθην τῆς ὑποθέσεως κατ' αἴτησιν τῆς οικογενείας τῆς συζύγου σας, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ τηρήσῃτε ἀπέναντί μου τὴν στάσιν, τὴν ὁποῖαν ἐτηρήσατε ὅτε ἐπισκέφθη ὑμᾶς ὁ ὑπαστυνόμος. Αἱ περιστάσεις αἰ συνοδεύσασαι τὴν ἐξαφάνισιν ταύτην εἶνε ἀρκούντως σοβαραί, ἡ δὲ δικαιοσύνη καθήκον αὐτῆς ἐθεώρησε νὰ ζητήσῃ παρ' ὑμῶν ἐξηγήσεις.

— Ὅθ εἶπω καὶ πρὸς ὑμᾶς, κύριε εἰσαγγελεῦ, ὅ,τι ἤδη ἀπήνησα πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντάς με περὶ τούτου ἀγνοῶ ποῦ εὕρισκεται ἡ κυρία Ἐσκουδιῆ.

— Κατὰ ποίας περιστάσεις ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς οἰκίας σας;

— Τούτο δὲν ἀφορᾷ ὑμᾶς.

— Πῶς, κύριε! ἀνέκραξεν ὁ εἰσαγγελεύς θορυβηθεὶς. Λησμονεῖτε ὅτι ὁμιλεῖτε πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς δικαιοσύνης; εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς κάμω νὰ τὸ ἐνθυμηθῆτε.

— Ἄγνοῦ ἐπὶ τίνι τίτλῳ τολμᾶτε νὰ μ' ἐρωτᾶτε περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου συμβαινόντων, καὶ εὐρίσκω τὴν περιέργειάν σας ὅλως ἀδιακριτον.

— Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ υπάρξῃ ἀδιακρισία εἰς τὴν ἐξάσκησιν νομίμου ἐντολῆς. Σᾶς προσκαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε, καὶ ν' ἀπαντήσητε εὐ-πρεπῶς.

— Δότε μοι σεῖς τὸ παράδειγμα μὴ ἀναμιγνύομενος εἰς τὰς ὑποθέσεις μου χωρὶς νὰ παρακληθῆτε πρὸς τοῦτο.

— Εἶμαι ἠναγκασμένος ν' ἀναμιχθῶ εἰς τὰς ὑποθέσεις σας, ἐπανελάβεν ὁ εἰσαγγελεύς, ὅστις ἤρχιζεν ἀνυπομονῶν πρὶν ἢ ἀπαγγεῖλω καθ' ὑμῶν κατηγορίαν, ἐπεθύμησα νὰ συνδιαλεχθῶ μετ' ὑμῶν, ἐλπίζων ὅτι αἱ ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας ἐκούσιως θὰ μοὶ ἐχορηγεῖτε, ἤθελον μὲ φέροι εἰς θέσιν νὰ καταπραῖνω τὰς ἀγωνίας οἰκογενεῖας δικαίως ἀνησυχούσης· ἀλλ' αἱ ἀπαντήσεις ὑμῶν δικαιολογοῦσιν ὅλας τὰς ὑποθέσεις.

— Περὶ τίνων ὑποθέσεων θέλετε νὰ ὁμιλήσητε; ἠρώτησεν ὁ Γουσταῦος Ἐσκουδιέ.

— Ἐφρονεῦσατε τὴν σύζυγόν σας.

— Κύριε, εἰσθε αὐθάδης.

— Προσέξατε, κύριε· ὑβρίζετε ἓνα εἰσαγγελέα.

— Σεῖς πρῶτος μὲ ὑβρίσατε διατυπώσαντες κατ' ἐμοῦ ὑπαινιγμόν, μὴ ἐπιτρεπόμενον μετὰξὺ ἀνθρώπων εὐ ἡγμένων. Ὑποδείξατέ μοι δύο τῶν φίλων σας ἵνα κανονίσωσι τὴν διαφορὰν μετὰ δύο ἰδικῶν μου.

— Μὲ προκαλεῖτε! Καλὰ. Εἰμπορεῖτε ν' ἀποσυρῆτε. Θὰ κατορθώσω νὰ σᾶς ἀναγκάσω ν' ἀπαντήσητε.

— Δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ μὲ ἀνησυχήσητε ἂν δὲν εἴχετε ἄλλο τι νὰ μοὶ εἴπητε.

Οἱ δύο ἄνδρες ἀπεχωρίσθησαν ψυχρῶς.

Ὁ εἰσαγγελεύς εἶχεν ἀγανακτήσει. Ἦτο ἐξφκειωμένος νὰ ὁμιλῇ πρὸς ἀνθρώπους ταπεινοὺς, προσπαθοῦντας νὰ μὴ δυσαρεστῶσιν αὐτόν, καὶ δεικνύοντας αὐτῷ εὐλαβὴ ὑποταγὴν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ τὸν δυσχυρισμόν τοῦ Γουσταίου Ἐσκουδιέ, τοῦ νὰ προσνεχθῇ αὐτῷ ὡς ἴσος πρὸς ἴσον. Μικροῦ δεῖν νὰ διατάξῃ ἀμέσως τὴν σύλληψίν του, ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ ἐξυβρίσεως δικαστοῦ ἐν τῇ ἐξάσκησει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐφοβήθη μὴ περιπλακῇ εἰς ὑπῆθεσιν δυσάρεστον, διεξάγων δίκην ἐπὶ ζητήματος καθαρῶς προσωπικοῦ. Εἶνε πάντοτε δυσάρεστον νὰ εἴπη τις, ὅτι κακῶς προσνεχθῆσαν πρὸς αὐτόν.

Εἶχεν ἄλλως ἕτερον μέσον, πάντη κανονικόν, ἵνα δώσῃ πρὸς τὸν ἀντίπαλόν του νὰ ἐνοήσῃ, ὅτι δὲν ἐμπαίζει τις οὕτω τὴν δικαιοσύνην· τοῦτο ἦτο ἡ τακτικὴ ἐπίδιωξις τῆς κατηγορίας. Αὐθμερὸν διεβίβασε τὰ ἐγγράφα πρὸς τὸν ἀνακριτὴν μετὰ τῆς αἰτήσεως αὐτοῦ, τὴν δ' ἐπιούσαν

ὁ ὑπαστυνόμος, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο κλητῆρων, παρουσιάζετο παρὰ τῷ κ. Ἐσκουδιέ κομίζων ἔνταλμα συλλήψεως. Ὁ κατηγορούμενος οὐδεμίαν προέβαλεν ἀντίστασιν ἢ παρατήρησιν. Ὁδηγήθη, συμφθὰ τῷ νόμῳ, ἐντὸς τῶν εικοσιτεσσάρων ὥρων, παρὰ τῷ ἀνακριτῇ, ὅστις ἔκαμε τὴν πρώτην ἀνάκρισιν.

Ὁ κατηγορούμενος Ἐσκουδιέ, ἐρωτηθεὶς ἂν ἤθελε ν' ἀπαντήσῃ, ἀνήγγειλεν ὅτι τὸ ἔνταλμα τῆς συλλήψεως ἐτροποποίησε τὴν θέσιν αὐτοῦ· μέχρι τοῦδε ἦτο πολίτης ἐνεργῶν ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ· ἐφρόνει ὅτι δὲν ὄφειλε ν' ἀπαντήσῃ εἰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ τῷ ἀπευθύνωσι, καὶ προσηνέχθη πρὸς τοὺς ἐπισκεφθέντας αὐτόν, πρὸς τὸν ὑπαστυνόμον καὶ τὸν εἰσαγγελέα, ὡς πρὸς ὄχληρους ἄνευ ἐντολῆς. Ἦδη διετέλει εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς δικαιοσύνης καὶ δὲν εἶχε πλέον λόγους ἵνα μὴ συντελέσῃ πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου αὐτῆς· ἐθεώρει ἑαυτὸν ἀπέναντι τοῦ ἀνακριτοῦ οὐχὶ ὡς ἄνθρωπον ἐνώπιον ἀνθρώπου, ἀλλ' ὡς ὑπόδικον ἐνώπιον ἀντιπροσώπου τοῦ νόμου, καὶ ἦτο διατεθειμένος ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἀπευθυνομένας αὐτῷ ἐρωτήσεις, ἐφ' ὅσον αὐταὶ θὰ ἐσχετίζοντο πρὸς τὴν κατηγορίαν.

Ἀνέφερεν ἐπομένως τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον αὐτοῦ, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν διαμονὴν καὶ τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του· διεβεβαίωσε τὸν ἐρωτήσαντα αὐτόν ἀνακριτὴν ὅτι ἐγνώριζε ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, ὅτι οὐδέποτε πρότερον κατεδικάσθη, ὅτι εἶχεν ἐκπληρώσει τὰς ὑποχρεώσεις τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὅτι δὲν εἶχε δικαστικὰ προηγούμενα. Ἄλλ' ὅταν ὁ ἀνακριτὴς ἠρώτησεν αὐτόν, ἂν ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του, περιωρίσθη ν' ἀπαντήσῃ:

— Ὁχι.

— Ποῦ εὐρίσκεται;

— Ἄγνοῦ.

— Πότε ἀνεχώρησε;

— Τὴν τρίτην, 14 τοῦ μηνός, μετὰξὺ τῆς ἐβδόμης ὥρας καὶ τῆς ἐβδόμης καὶ ἡμισείας.

— Ποῖαι περιστάσεις προσκάλεσαν τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς;

— Εἰς οὐδένα ὀφείλω νὰ δώσω λόγον τοῦτου.

Ὁ ἀνακριτὴς τῷ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ συστηματικὴ αὐτῆ ἄρνησις εἰς τὸ ν' ἀπαντήσῃ μεγάλως ἐπεβάρυνε τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἀπετέλει μάλιστα τὴν μόνην κατ' αὐτοῦ ἔνδειξιν.

Ἀπήντησε μετὰ μεγίστης ἀταραξίας, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ καταδιώξωσιν αὐτόν δικαστικῶς, διότι ἡ σύζυγός του ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς οἰκίας του, τοῦτο δ' ἦτο τὸ μόνον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ὠμολογεῖ.

— Μὲ κατηγορεῖτε ὅτι ἐφόνευσα τὴν σύζυγόν μου, ἔλεγεν. Ἐγὼ τὸ ἀρνοῦμαι. Εἰς ὑμᾶς ἀποκείται νὰ τὸ ἀποδείξητε. Δεῖξατέ μοι τὸ πτώμα. Δὲν δύναμαι ν' ἀποδείξω ὅτι δὲν ἐφόνευσα

τὴν σύζυγόν μου· ἀποδείξατέ μοι σεῖς ὅτι τὴν ἐφόνευσα.

— Ἄλλὰ ποίους λόγους ἔχετε ν' ἀποποιήσθε διασαφήσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἔσωζον ὑμᾶς ἐκ τρομερᾶς κατηγορίας; Ἄν πρόκειται περὶ γεγονότων φύσεως ἐπισηφάτους ἐνδικερόντων τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματός σας, ὀφείλετε νὰ ἔχητε ἀκούσαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς πατρίδος σας, ὅτι δὲν θὰ κοινοποιηθῶσι. Περί τούτου πᾶς ἐγγυῶνται τὸ καθήκον καὶ ἡ ἀτομικὴ τιμὴ τοῦ δικαστοῦ. Ἄν δὲν ἀπαντήσετε, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἔχετε τι νὰ κρύψετε. Ἄλλὰ συμφέρον ἔχετε νὰ ὁμιλήσητε, διότι ὅ,τι ἔχετε νὰ κρύψετε οὐδέποτε εἶνε τόσῳ σοβαρὸν ὅσῳ ἐκείνο, διὰ τὸ ὁποῖον κατηγορεῖσθε.

— Εἰς οὐδεμίαν ἐρώτησιν θ' ἀπαντήσω μὴ συνδεομένη ἀπευθείας μετὰ τοῦ πράγματος διὰ τὸ ὁποῖον κατηγοροῦμαι. Προβάλετε ἀποδείξεις καὶ θὰ συζητήσω τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἡ ἐξαφάνισις τῆς γυναικός μου δὲν εἶνε ἀπόδειξις ὅτι τὴν ἐφόνευσα.

Ὁ ἀνακριτὴς συνεπεῖξ τῆς ἀνακρίσεως ταύτης ἐξέδωκε κατὰ τοῦ κ. Ἐσκουδιέ ἔνταγμα φυλακίσεως, καὶ ἤρχισεν ἡ ἀνάκρισις.

Β'.

Ἡ ταραχὴ τῆς συνοικίας κατηνάστη εὐθὺς ὡς ἐπληροφορήθη τὴν σύλληψιν τοῦ Ἐσκουδιέ· ἤδη ὅτε εὐρίσκετο εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς δικαιοσύνης, δὲν ἀμφέβαλλον ὅτι ἡ σκοτεινὴ αὐτῆ ὑπόθεσις θὰ διηκρινίζετο. Ἄλλ' αἱ ἐφημερίδες ἐρρίφθησαν ἀπλήτως ἐπὶ ζητήματος, ἐπελθόντος ἐν καιρῷ ὅπως παράσχη ὕλην εἰς αὐτάς, καθ' ἣν σιγμὴν ἡ πολιτικὴ ἐσχόλαζεν. Ἦνοιξαν δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμὸν ἀκριβολόγον ἀνάκρισιν, καὶ ἠρεύνθησαν ἀσυνειδήτως τὸν κρυφώτερον βίον ὅλης τῆς οἰκογενείας Σαμπιὼν καὶ Ἐσκουδιέ. Ὑπηνίχθησιν ὅτι ἡ περιουσία τοῦ κ. Σαμπιὼν ἐσχηματίσθη ἐκ προμηθειῶν τοῦ στρατοῦ, ὡς ἐκ τοῦ ὁποῖου ἦτο ὑπόπτου προελεύσεως, καὶ ἀνεκάλυψαν ὅτι εἰς θεῖος τοῦ Γουσταίου ἀπέθανεν ἐντὸς φρενοκομείου. Ἡ ἀνάκρισις οὐδαμῶς ἠσχολεῖτο περὶ τῶν ματαίων τούτων σχολίων, καθὰ βασιζομένη ἐπὶ γεγονότων ὠρισμένων καὶ θετικῶν.

Ὁ ἀνακριτὴς προσεκάλεσεν ἐν πρώτοις ὡς μάρτυρας τοὺς ὑπηρετάς, οἵτινες κατέθεσαν ὅτι ἐγνώριζον. Παρευρέθησαν εἰς ἐριδὰς ἀρκούτως ζωηράς, αἵτινες ἐν γένει προήρχοντο ἐκ ζηλοτυπίας τῆς κυρίας ἢ ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ κυρίου κατὰ τῶν γονέων τῆς κυρίας· ἀλλ' ἡ διαφωνία ἐξεδηλοῦτο μόνον διὰ φωνῶν. Περί τῶν διατρεζάντων τὴν 14 οὐδὲν ἐγνώριζον, ἐκτὸς μόνον ὅτι εἶχον ἀναχωρήσει κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν, ἀφίσπαντες εἰς τὴν οἰκίαν τὸν κύριον καὶ τὴν κυρίαν Ἐσκουδιέ ἐτοιμοὺς νὰ ἐξέλθωσιν· ὅτι δὲν εὐ-

ρον αὐτοὺς ὅταν ἐπέστρεψαν, καὶ ὅτι ὁ κύριος ἐπανήλθε μόνος κατὰ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἐν τούτοις αἱ καταθέσεις αὐταὶ ἐν τῷ συνόλω αὐτῶν ὑπῆρξαν δυσμενεῖς· εἶτε διότι οἱ ὑπηρετὰι δὲν ἠγάπων τὸν κύριον των, εἶτε ἐκ φιλαυτίας ὅπως ἴδωσι διεξαγομένην καλῶς κατηγορίαν, τῆς ὁποίας εἶχον παράσχει τὰ πρῶτα στοιχεῖα, ἐξέφραζον τὴν ἠθικὴν πεποίθησιν ὅτι βεβαίως θὰ συνέβη ἀποτρόπαιόν τι.

Ἐκ τῶν γειτόνων οὐδεὶς παρετήρησεν ἂν ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Ἐσκουδιέ ἐξῆλθον ἢ ὄχι τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καὶ ἂν ἐξῆλθον ἁμοῦ ἢ χωριστά. Ἡ δυσκολία πρὸς διευκρίνησιν τοῦ πρώτου τούτου σημείου ἠρέθισε τὴν ὀξυδερκίαν τοῦ ἀνακριτοῦ. Ὁ Ἐσκουδιέ, κατὰ τοὺς ὀλίγους λόγους οὓς συγκατένευσε νὰ εἶπῃ, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἀνεχώρησε μετὰ τῆς ἐβδόμης ὥρας καὶ τῆς ἐβδόμης καὶ ἡμισείας. Ἄλλ' ἀφοῦ τὸ ἔλεγε θὰ ἦτο ψευδές. Τοιοῦτος ἄνθρωπος οὐδὲν βεβαίως θὰ ἔλεγε ἐξ ἀπροσεξίας, ἔδωκε δὲ τὴν ἐνδείξιν ταύτην διὰ νὰ ἀποπλανήσῃ τὴν ἀνάκρισιν. Ἐκ τούτου ἐξήγετο ὅτι ἡ κυρία Ἐσκουδιέ ἐφονεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἴσως ἄνευ προμελέτης, ἐν στιγμῇ ὀργῆς. Μεταξὺ δὲ τῆς ἐβδόμης ὥρας καὶ τοῦ μεσονυκτίου, ὥρας καθ' ἣν εἶχον ἐπανάλθει οἱ ὑπηρετὰι, ὁ φονεὺς εἶχε πέντε ὥρας ὅπως ἐξαλείψῃ τὰ ἴχνη τοῦ κακουργήματος.

Δὲν ἦτο πιστευτὸν ὅτι μετέφερε τὸ πτώμα ἐκτὸς· δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ φέρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῶν Παρισίων· θ' ἀπητεῖτο πρὸς τοῦτο ὄχημα, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἦτο ἀδύνατον νὰ εἰσαγάγῃ τὸ πτώμα ἐντὸς τοῦ ὀχήματος καὶ νὰ τὸ ἐξαγάγῃ αὐτοῦ ἄνευ τῆς συνενοχῆς τοῦ ἀμαξηλάτου. Ἄλλὰ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν συνενοχὴν ταύτην, ἀφοῦ ἠγνόει πρὸ μιᾶς ὥρας ὅτι τὴν ἐσπέραν ἐκείνην θὰ ἐξήρχοντο ὅλοι οἱ ὑπηρετὰι. Καίτοι δὲ ἦτο ἀπαράδεκτον ὅτι ὁ ἀμαξηλάτης θὰ μετέφερον ἐν πτώμα χωρὶς νὰ παρατηρήσει τίποτε, ἐξήτασαν ἂν κανὲν ὄχημα εἶχε παραλάβει κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν φορτίον τι πρὸ τῆς θύρας ἢ ἐκ τῶν περὶξ, ἀλλ' ἡ ἐξέτασις αὕτη ὑπῆρξε ματαία.

Τὰ πάντα λοιπὸν παρεῖχον τὸ ἐνδόσιμον ὅτι τὸ πτώμα ἐκρύβη ἐντὸς τῆς οἰκίας. Ἀφ' ἐτέρου περιπτώσεως τις ἐφάνετο ὑποδεικνύουσα τὴν προμελέτην· ἡ θαλαμηπόλος εἶχε ζητήσει τὴν ἄδειαν νὰ ἐξέλθῃ μόνον μετὰ τῆς μαγειρίσεως· ὁ Ἐσκουδιέ, ὅστις δὲν ἠγάπα τοὺς ὑπηρετάς, ἐπέτρεψεν ἀυθορμήτως νὰ ἐξέλθῃ καὶ ὁ θαλαμηπόλος. Ἄρα ἠθέλησε νὰ εὕρῃ οὕτως εὐκαιρίαν ἵνα μείνῃ μόνος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ.

Ἠρεύνθησαν οὐχὶ μόνον ὅλας τὰς γωνίας καὶ ὅλα τὰ ἐρμάρια, ἀπὸ τὴν ὑπογείων μέχρι τοῦ ὑπερφύου, ἀλλὰ καὶ τοὺς πίθους καὶ τὰς δέσμας· ἐξήτασαν τοὺς τοίχους, ἔσκαψαν τὴν γῆν, ἐξέ-

βαλον τὰς σανίδας καὶ τὰς βαθμίδας τῶν κλιμάκων, ἀλλ' οὐδὲν εὔρον.

Ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν πρώτην ὑπόθεσιν, ἦτοι ὅτι ὁ Ἐσκουδιέ, παραλαβὸν τὴν σύζυγόν του, εἶχε σύρει αὐτὴν εἰς μέρος ἀποκέντρον, ὅπου ἡμέραν τινα θὰ ἐπανεύρισκον τὸ πτώμα ἐν καταστάσει προχωρημένης ἀποσυνθέσεως, μὴ ἐπετρεπούσης πλέον τὴν ἀποδείξειν τῆς ταυτότητος αὐτοῦ. Θὰ ἦτο πτώμα ἄγνωστον προσθετόν εἰς τὸν κατάλογον ἐκείνων, τὰ ὅποια καθ' ἑκάστην εὐρίσκουσιν οἱ καθαρίζοντες τὸν Σηκουάναν ἢ οἱ μεταβαίνοντες νὰ προγευματίσωσιν εἰς τὰ δάση. Πιθανὸν ὁ Ἐσκουδιέ νὰ μὴ διέπραξε τὸ κακούργημα ἐν Παρισίοις, καθὼς κἀλλιστα γνωρίζων πόσον δύσκολον εἶνε ν' ἀποκρίψῃ τις ἐπὶ πολὺ τὰ ἔχνη φόνου εἰς μέρος, τὸ ὅποιον συνεχῶς διαυλακίζουσι καθ' ὅλας τὰς δευθύνσεις οἱ διαβάται, ἐπιτηρεῖται δὲ ὑπὸ ἀστυνομίας, τῆς ὁποίας ὁ ἀριθμὸς ἀποτελεῖ ὀλόκληρον στρατόν. Εἶχε μάλιστα καιρὸν νὰ ὀδηγήσῃ τὴν σύζυγόν του πολὺ μακρὰν· ἐπὶ τῇ ὑπόθεσιν ὅτι εἰσῆλθεν εἰς ἓνα τῶν σιδηροδρόμων, οἵτινες ἀπομακρύνονται τῶν Παρισίων, κατὰ τὴν ὁδόσιν ὦραν, ἠδύνατο ἐν διαστήματι δύο ὥρων νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα λευγῶν, εἶχε δ' ἐνώπιον αὐτοῦ δύο ὦρας διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ κακούργιον αὐτοῦ σχέδιον, ἀναχωρήσῃ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐπανεέλθῃ οἴκαδε κατὰ τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωΐας. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ζητήσωσι τὸ πτώμα ἐντὸς ἀκτίνος τοιάκοντα λευγῶν περὶ τοὺς Παρισίους, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον.

Οἱ γονεῖς τῆς Λεονώρας ἐβάσισαν τὴν κατάθεσιν αὐτῶν ἰδίως ἐπὶ τῶν λόγων, εἰς τοὺς ὁποίους ἠδύνατο ν' ἀποδώσωσι τὸ κακούργημα. Δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ τὸ ἐξηγήσωσι διὰ αἰφνιδίου ὀργῆς, ἀφοῦ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ φόνος θὰ διεπράττετο ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ θὰ κατέλιπεν ἔχνη. Ἡ ὑπόθεσις ταξειδίου συνεπήγετο ἀπόφασιν ἐπὶ πολὺ ὀριμασθεῖσαν καὶ ψυχρῶς ἐκτελεσθεῖσαν ἠδύνατο νὰ πιστεύσωσι τότε ὅτι ἡ φιλοχρηματία δὲν ὑπῆρξε ζήτησὶς πρὸς τὸ δρᾶμα· πιθανὸν ὁ Ἐσκουδιέ, ἀφοῦ συνῆψε γάμον ἐπωφελέστατον ὑπὸ τὸ πρόσχημα γάμου ἐξ ἔρωτος, νὰ ἠθέλησε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς γυναικὸς καὶ νὰ κρατήσῃ τὰ χρήματα. Τοῦτο τῷ ἦτο τόσῳ μᾶλλον εὐκόλον, καθ' ὅσον ὅλη ἡ περιουσία τῆς Λεονώρας συνέκειτο ἐκ μετοχῶν καὶ χρεωγράφων. Ἐπρεπε νὰ ἐξετασθῇ λοιπὸν ἂν τὰ χρεώγραφα ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ τῆς οἰκίας ὅπως μὴ διεκδικήσωσιν αὐτὰ οἱ νόμιμοι κληρονόμοι. Ὁ ἀνακριτὴς μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἐξήτασε λεπτομερῶς ὅλα τὰ ἔγγραφα· εὔρε τὴν περιουσίαν ἀνέπαφον, ἀλλ' εἰς τὰς ἐρεῖνας αὐτοῦ ἀνεκάλυψεν ἔγγραφον ἐνοχοποιῶν σοβαρώτατα τὸν Ἐσκουδιέ· ἦτο ἡ διαθήκη τῆς Λεονώρας καθιστώσης τὸν Γουσταῦον

Ἐσκουδιέ γενικὸν αὐτῆς κληρονόμον, ἔφερε δὲ χρονολογίαν ἐξ ἡμερῶν πρὸ τοῦ κακούργηματος.

Τοιοτοτρόπως ἡ ἀνάκρισις ἔκαμε μέγα βήμα. Ἐγνωρίζον τοῦ λοιποῦ τὸ συμφέρον τοῦ συζύγου πρὸς ἐξαφάνισιν τῆς γυναικὸς του. Ὑπῆρχεν ἐν τούτοις μία ἀντίρρησις· ὅτι διὰ νὰ κληρονομήσῃ ἔπρεπε νὰ προσαγάγῃ πιστοποιητικὸν τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του, ἐξαφανίζων δ' αὐτὴν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου τούτου. Ἄλλ' ἦτο εὐκόλον ν' ἀπαντήσῃ τις εἰς τοῦτο· ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος τῆς Λεονώρας δὲν θὰ ἐπιστοποιεῖτο τακτικῶς, ὁ Ἐσκουδιέ ἔμενε κάτοχος τῆς περιουσίας ὡς διαχειριστὴς αὐτῆς, οὐδεὶς δ' ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ τι παρ' αὐτοῦ· ἂν δὲ βραδύτερον ἀπεδεικνύετο ὁ θάνατος, ἡ διαθήκη ἀπεμάκρυνε πᾶσαν διεκδικήσιν. Ὁ συνδυασμὸς οὗτος μάλιστα ἦτο δεξιώτατος.

Ὑπῆρχε τέλος περίπτωσις τις ἐπιβαρύνουσα πλείοτερον τὴν θέσιν τοῦ κατηγορουμένου. Ὅσα ὁ καιρὸς παρήρχετο, ὅσα ἡ ὑπόθεσις ἐλάμβανε μείζονα δημοσιότητα, τοσούτῳ καθίστατο ἀδύνατον νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι ἡ κυρία Ἐσκουδιέ ἀεχώρησεν ἐκούσα. Ἐφημεριδογράφοι τινές, ἐκ πνεύματος ἀντιλογίας καὶ παραδοξολογίας, προσεπάθησαν νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ κυρία Ἐσκουδιέ ἐπεχείρησεν ἀπλοῦστατα, τῇ συναινέσει τοῦ συζύγου αὐτῆς, ταξειδίον, οὗτινος δὲν ἠθέλον ν' ὑποκαλύψωσι τὸν σκοπὸν, ἀλλ' ἡ ἔρμηνεία αὕτη κατέπιπτε πρὸ τῶν διαστάσεων, τὰς ὁποίας εἶχε λάβει ἡ δίκη. Πράγματι, ἦτο προφανές ὅτι ἡ κυρία Ἐσκουδιέ θὰ ἐπανάρχετο εὐθὺς ὡς ἐπληροφορεῖτο τὴν κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς κατηγορίαν τὸ νεαρὸν ζεῦγος οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ συμφέρον ἀρκούντως σοβαρὸν καὶ μυστηριώδες, ὅπερ νὰ προτιμήσῃ τῆς ἐλευθερίας, τῆς ζωῆς καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων. Ἐκάστη ἡμέρα ἐδείνου λοιπὸν ἔτι μᾶλλον τὴν ἤδη τρομερὰν θέσιν τοῦ Ἐσκουδιέ, δυστυχῶς δὲ μία μόνη ἐδίδοτο ἐξήγησις τῆς σιγῆς καὶ τῆς ἀπουσίας τῆς συζύγου αὐτοῦ· τὸ ὅτι ἦτο νεκρά.

Ἐν τούτοις ὁ ἀνακριτὴς ἐδίσταζεν ἔτι δικαστὴς ἀέριαιος καὶ εὐσυνείδητος, ἡσυχολεῖτο ν' ἀνακαλύψῃ ὅλην τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐπεθύμει νὰ περατώσῃ τὴν ἀνάκρισιν μόνον ἀφοῦ συλλέξῃ πλείστας ἀναντιρρήτους ἀποδείξεις. Εἶχεν ἤδη συλλάβει δικαιοτάτας ὑπονοίας· ἡ ἐξαφάνισις ὑπῆρχε τὸ συμφέρον τοῦ κατηγορουμένου πρὸς διάπραξιν τοῦ κακούργηματος ἀπεδείχθη· ἡ χρῆσις τοῦ καιροῦ κατὰ τὴν ἐσπέραν καὶ μέρος τῆς νυκτὸς τῆς τρίτης, 14, δὲν εἶχε δικαιολογηθῆ, ἡ δὲ στάσις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, πρὸ τῆς ἀνακρίσεως καὶ κατ' αὐτὴν ὑπῆρξε λίαν ἐνοχοποιητικὴ. Πλὴν ἔλειπε τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος δὲν ὑπῆρχον ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς.

Ἄλλ', ὡς συμβαίνει συνεχῶς, ἡ τύχη ἀνέλαβε νὰ συμπληρώσῃ καὶ τὸ κενὸν τοῦτο.

Λεμβούχοι, περιφέροντες ἐν τῇ λέμβῳ αὐτῶν, εἰς τὰ περίξ τῆς γεφύρας τῆς Ἀσιένης, εὐθυμον ὀμήγουριν νέων ἀνείλκυσαν διὰ τῆς ἀρπάγης αὐτῶν γυναικεῖον ἔνδυμα, τὸ ὅποιον ἐξέπληξε τοὺς ἐν τῇ λέμβῳ διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, ἀσυνήθη κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ἦτο ἐπανωφόριον τοῦ τελευταίου συρμαῦ, ἐκ μαύρου κασμιρίου, πεποικιλμένον μὲ χρυσᾶ σειρήνια. Ὀλίγα ἐκ τῶν ἐνδυμάτων τούτων φοροῦσιν οἱ παρὰ τὸν Σηκουάνα οἰκοῦντες καὶ ἰδίως δὲν ἀρίνουσιν αὐτὰ νὰ πείσωσιν ἐν τῷ ποταμῷ. Αἱ δεσποινίδες ἐπέθυμον νὰ τὸ μεταχειρισθῶσι, καίτοι ἐφαίνετο ὅτι ἐπὶ πολὺ διέμενεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἀλλ' οἱ νέοι, πολῖται σοβαροὶ καὶ καλοὶ, ἐπέμεινον νὰ τὸ φέρωσιν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἄλλως δέ, ἤλπιζον νὰ τὸ ἀναλάβωσι μετὰ ἐν ἔτος καὶ μίαν ἡμέραν.

Τὸ ἐπανωφόριον, λίαν ἐφαρμένον, ἐκομίσθη εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἐνθα ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ γραφείου, ἐπὶ τέλους δὲ περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ ἀνακριτοῦ. Πάραυτα ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνήκον τῇ Λεονώρα· ἡ τοῦτο κατασκευάσασα ῥάπτρια ἐν τοιοῦτον μόνον εἶχε ῥάψει· αἱ φίλαι τῆς κυρίας Ἐσκουδιὲ ἐνεθυμοῦντο ὅτι τὴν εἶδον φοροῦσαν αὐτό, ἡ δὲ θαλαμηπόλος ὡμολόγησε μεθ' ὄρκου ὅτι ἡ κυρία τὸ εἶχε φορέσει τὴν τρίτην, 14, κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν, καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ. Οἱ πραγματογνώμονες ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῶν παρετήρησαν, ὅτι ἡ κατάστασις τῆς φθορᾶς τοῦ ἐνδύματος ἀνταπεκρίνετο καλῶς εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ ὕδατι διαμονῆς αὐτοῦ· θὰ ἦτο δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ τούτο ἐκ τοῦ ὑφάσματος, τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο νὰ ἦνε περισσότερον βεβρωγμένον ἢ ἐμμεν ἐν τῷ ὕδατι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἢ ἐπὶ πολλὰς ὥρας, καὶ τὸ ὅποιον ἄλλως εἶχε στεγνώσει ὅταν ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν πραγματογνώμων. Ἄλλ' ὡς ἐκ τῶν θαυμασίων προσόδων τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, ἠδυνήθησαν νὰ ἐξελέγξωσι μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας τὴν πυκνότητα τῆς σιβάδος, ἣν εἶχε σχηματίσει ἡ ὀξειδωσις τοῦ μετάλλου ἐπὶ τῶν χρυσῶν σειρητίων.

Ὁ ἀνακριτὴς ὑπέβαλε τὸν Ἐσκουδιὲ εἰς νέαν ἀνάκρισιν, ἀλλὰ προσέκρουσε καὶ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκ προμελέτης ἀφασίαν ἢ ἄρνησιν.

— Πρὶν ἢ κλείσω τὴν ἀνάκρισιν, εἶπεν αὐστηρῶς ὁ δικαστὴς, σὰς παρακαλῶ διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ ὁμολογήσητε τὴν πράξιν σας. Δυνατὸν νὰ ἔχητε ὅπως ἐπικαλεσθῆτε περιστάσεις, δυναμένας νὰ σμικρύνωσι τὴν ἐνοχὴν σας καὶ νὰ ἐφελκυσῶσιν ἐφ' ὑμῶν, ἐν τινι μέτρῳ, τὴν ἐπιείκειαν τῶν δικαστῶν. Ἐμμένοντες δ' ἐν τῷ παραδόξῳ συστήματι, τὸ ὅποιον μέχρι τῆς σήμερον ἠκολουθήσατε, χειροτερεῦετε ἀπ' ἐναντίας τὴν θέσιν σας, καὶ προκαλεῖτε τὴν τελευταίαν αὐστηρότητα τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ Ἐσκουδιὲ ἀπήντησε μετὰ κυνικῆς ἀναιδείας :

— Δεῖξατέ μοι τὸ πτώμα.

— Δὲν δύναμαι νὰ σὰς δεῖξω τὸ πτώμα· δὲν τὸ εὔρον ἀκόμη, γινώσκουσιν ὁμῶς ἤδη ποῦ πρέπει νὰ τὸ ζητήσωσιν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δύναμαι νὰ σὰς δεῖξω τούτο.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἀνακριτὴς, ἀπεκάλυψε τὸ ἐπανωφόριον, ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ ἐρείσινώτου μιᾶς καθέκλας.

Ὁ Ἐσκουδιὲ ὠχρίασε φρικωδῶς καὶ μικροῦ δεῖν ἐλειποθύμει. Δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσπάσῃ τὰ βλέμματα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπανωφορίου, οἱ δὲ ἀπλανεῖς αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πελιδνῆς αὐτοῦ μορφῆς ἔδιδον εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἔκφρασιν τρόμου, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου οὐδεμία πλέον ὑπελείπετο ἀμφιβολία.

— Ποῦ εὔρον αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Ἐσκουδιὲ διὰ φωνῆς πνιγνῆς.

— Τὸ γνωρίζετε κάλλιον ἐμοῦ, ἀπεκρίθη ὁ ἀνακριτὴς μετὰ μειδιάματος εὐαρεσκείας.

Ἐπῆλλε στιγμιαία σιγή, καθ' ἣν ὁ Ἐσκουδιὲ, κατάπληκτος, ἐφαίνετο ἀνακαλῶν εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ ἀπαισιωτάτας ἀναμνήσεις.

— Ἐπιμένετε ἀκόμη ἀρνούμενος; ἠρώτησεν ὁ ἀνακριτὴς.

— Ἐπιμένω ἀρνούμενος.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ φάκελλος διεβιβάσθη εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν, ὅπερ παρέπεμψε τὸν Ἐσκουδιὲ πρὸ τοῦ κακούργιοδικείου τοῦ Σηκουάνα.

Ὁ κατηγορούμενος, μετενεχθεὶς ἀπὸ τῆς εἰρκτῆς τοῦ Μαζῆς εἰς τὴν ἐπιστασίαν, προσεκλήθη νὰ δηλώσῃ τίνος ἐξελέξατο ὅπως τὸν βοηθήσωσιν ἐν τῇ ὑπερασπίσει αὐτοῦ· τοῦ Ἐσκουδιὲ ἀπαντήσαντος ὅτι οὐδεμίαν ἔκαμεν οὔτε ἐννοεῖ νὰ κάμῃ ἐκλογὴν, ὁ ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ κακούργιοδικείου λαβὼν ἐντολὴν δικαστῆς διώρισεν ἐξ ἐπαγγέλματος τὸν δικηγόρον αὐτοῦ.

Οὗτος ἦτο ὁ κ. Βονφίς, νέος δικηγόρος ἐκ Γασκόνης, παρέχων ἤδη λαμπρὰς ἐλπίδας ὡς ἐκ τῆς εἰλικρινείας μεθ' ἧς ὑπερήσπιζε τὰς χειρίστας δίκας. Οὐδεὶς ὑπέθετεν ὅτι ἀνθρωπος τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ κ. Ἐσκουδιὲ δὲν θὰ ἐξέλεγε ὡς ὑπερασπιστὴν αὐτοῦ ἓνα τῶν διασημοτέρων δικηγόρων, ἡ δὲ ἐκλογὴ τοῦ κ. Βονφίς προεκάλεσε ζηλοτυπίαν μεταξὺ τῶν νέων δικηγόρων, οἵτινες τὰ πάντα θὰ ἐμηχανῶντο ν' ἀναλάβωσι τὴν ὑπεράσπισιν ταύτην ἢν ὑπώπτευοντο τοιοῦτον εὐρημα. Ἡ ὑπόθεσις, ἥτις ἀπὸ δύο μηνῶν καὶ ἐπέκεινα ἀπησχόλεε τὴν περιέργειαν τοῦ κοινοῦ, θὰ ἐπροξένοι μεγίστην αἴσθησιν καὶ θὰ προεκάλεε συζητήσεις, αἵτινες θὰ ἐκίνουν τὸ ἐνδιαφέρον οὐ μόνον τοῦ δημοσίου ἀλλὰ καὶ τοῦ καλοῦ κόσμου. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς τῶν ἀλθίων ἐκείνων δολοφονιῶν, ὧν ἡ διαδικασία

γίνεται ενώπιον τῶν πολιτοφυλάκων καὶ τινῶν ἀεργῶν, ἀλλὰ περὶ δράματος μυστηριώδους, οὐτινος τὰ δρῶντα πρόσωπα ἀνήκον εἰς τὴν πλουσίαν τάξιν. Ἦτο εὐκαιρία ν' ἀρχίσῃ τις τὸ στάδιον αὐτοῦ διὰ λαμπρᾶς συνηγορίας καὶ νὰ καταστῇ διάσημος ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας. Ὡς ἐκ τούτου ὁ κ. Βονφίς μετ' ἐλικοκρινοῦς συγκινήσεως παρουσιάσθη τὸ πρῶτον ενώπιον τοῦ κατηγορουμένου, πρὸς ὃν θὰ ἐχρεώσῃ τὴν τύχην αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἡ γενομένη αὐτῷ ὑποδοχὴ οὐδὲν εἶχε τὸ ἐνθαρρυντικόν· ὁ Ἐσκουδιὲ δὲν εἶχεν ἐκλέξει δικηγόρον, διότι δὲν ἤθελε νὰ ἔχη τοιοῦτον.

Ὁ νέος δικηγόρος παρέστησεν ἐν πρώτοις μετὰ ζέσεως τὴν ζωηρὰν πεποιθήσιν, μεθ' ἧς ἀναλαμβάνει τὴν υπεράσπισιν ταύτην· οὐδέποτε εἶχε πιστεύσει ἐνοχὴν, καθ' ἧς ἀντέκειντο ἡ γέννησις, ἡ περιουσία, ἡ ἀνατροφή καὶ ὁ χαρακτὴρ τιμίου ἀνδρός, θύματος δικαστικῆς πλάνης, περιπλεκέντος παραλόγως εἰς κατηγορίαν ἣν οὐδὲν ἐδικαιολόγει. Ἀνεδέχετο νὰ καταστρέψῃ κατηγορίαν ἐπιπόνως προετοιμασθεῖσαν τῇ συνδρομῇ ὑπόπτων μαρτυριῶν, καὶ ἐνδείξων ἄνευ ἀξίας· πράγματι, πῶς ἦτο δυνατόν εὐγενεῖς ἀμέμπτου παρελθόντος, ἀπλῶν κλίσεων καὶ οὐτινος τὸ ἀξίωτικον ἦτο ἀνώτερον πάσης ὑπονοίας νὰ μετατραπῇ αἰφνης εἰς μυσᾶρον κακοῦργον, μὴ φοβηθέντα νὰ βᾶψῃ ἐν τῷ αἵματι τὰς εὐγενεῖς αὐτοῦ χεῖρας.

— Ἐχετε δίκαιον, ἀπεκρίθη ὁ Ἐσκουδιέ· ἀσπάζομαι τὴν γνώμην σας.

— Ἐννοῶ, προσέθηκεν ὁ ῥήτωρ, πόσον ἀκροσφαλῆς εἶνε ἡ θέσις μου ἐνώπιον πελάτου οἷος ὑμεῖς, ἀλλὰ θὰ προσπαθῶσω παντὶ σθένει νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἀνατεθεισάν μοι δυσχερῆ ἐντολήν, χωρὶς νὰ προσβάλω δικαίαν φιλοτιμίαν. Θὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν ἐκ τῆς ἀληθείας μόνον ὅ,τι εἶνε αὐστηρῶς ἀπαραίτητον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς υπερασπίσεως· μαντεύω, χωρὶς νὰ ἔχητε ἀνάγκην νὰ ὑπαινιχθῆτε τοῦτο, ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ ὑποθέσει ὑμῶν οἰκογενειακὸν μυστικὸν τιμῆς ἢ συνειδήσεως· δύνασθε νὰ ἦσθε βέβαιος ὅτι θὰ θιζῶ τὴν πληγὴν ταύτην μὲ χεῖρα διακριτικῆν. Θὰ ἐκθέσω κατὰ τὴν διαδικασίαν μόνον ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε νὰ καταστῇ γνωστόν. Εἶνε ὅμως ἐπάναγκες, ἐν τῇ μυστικῇ ἡμῶν συνδιαλέξει, νὰ μοι ὁμιλήσετε ἄνευ ἀποσιωπήσεων, ὅπως δυνήθω νὰ δώσω εἰς τὴν υπεράσπισιν ὠφέλιμον διεύθυνσιν. Ἐννοεῖται, δὲν ἔχει οὕτω, ὅτι θὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν ἀπόλυτον ἀθωότητα;

— Ἀλλὰ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ πελάτης, δὲν ἐλήθησα δικηγόρον· φαντάζομαι ὅτι δύναμαι νὰ υπερασπίσω ἑμαυτόν, καίτοι δὲ σὰς εἶμαι εὐγνώμων διότι μοὶ ἐξέφρασατε αἰσθηήματα, εἰς ἃ δὲν εἶμαι ἐξοικειωμένος ἀπὸ τῆς φυλακίσεώς μου, ἐπιθυμῶ οὐχ ἥττον νὰ διατηρήσω τὴν διεύθυνσιν τῆς υπερασπίσεώς μου.

— Ἐν τούτοις ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ σὰς υπερασπίσῃ δικηγόρος ἐπὶ ποινῇ ἀκυρώσεως τῆς διαδικασίας.

— Καλῶς, ἡ διατύπωσις ἐξεπληρώθη ὡς ἐκ τοῦ διορισμοῦ ὑμῶν φρονῶ ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐπιβάλλει τοιαύτην βοήθειαν, ἥτις ταχέως θὰ μετετρέπετο εἰς παρενόχλησιν.

Ὁ κ. Βονφίς εἶδε λοιπὸν ὅτι οὐδὲν θὰ ἐμάνθανεν, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ἐν τοιαύτῃ πραγμάτων καταστάσει ἡ υπεράσπισις καθίστατο δυσχερῆστάτη. Ὁ δικηγόρος, πρὸς ὃν ὁ πελάτης αὐτοῦ οὐδὲν θέλει νὰ εἴπῃ, εὐρίσκεται εἰς θέσιν οὐ μόνον ἐπικίνδυνον ἀλλὰ καὶ γελοῖαν. Κυριολεκτικῶς, δὲν ἐπρόκειτο πλέον ν' ἀναλάβῃ υπεράσπισιν ἀλλὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ἀπλήν θέσιν.

Ὁ κ. Βονφίς ἐπεθεώρησεν ἅπαντα τὰ ἐπιχειρήματα, ἅπερ ἠδύνατο νὰ προβάλλῃ ὑπὲρ τοῦ πελάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ τὰ πάντα εἶχον λεχθῆ ἤδη ἐν ταῖς ἐφημερίσι καὶ ταῖς συνδιαλέξεσι. Ποῦ νὰ ἀνεύρῃ τὰ στοιχεῖα ἐπιτυχῶς υπερασπίσεως; Πῶς ν' ἀποκρούσῃ τὴν κατηγορίαν χωρὶς οὐδ' ἐξήγησιν νὰ δύναται νὰ παράσχῃ, οὔτε ἔγγραφον νὰ ὑποβάλῃ, οὔτε μάρτυρά τινά τῆς υπερασπίσεως νὰ προσαγάγῃ;

Ἄλλως δὲ ὁ Ἐσκουδιέ ἦτο καὶ ὁ πλέον δυσᾶρεστος τῶν ὄσων εἰδόν ποτε ἐν τῇ φυλακῇ: δὲν ὠμίλει μετὰ τοῦ δεσμοφύλακος, οὔτε τοῦ ἱερέως εἶχεν ἀνάγκην οὔτε τοῦ ἱατροῦ, καὶ ἀπέπεμπεν ἀνευλαβῶς τὰ μέλη τῶν προστατευτικῶν ἐταιριῶν ἅτινα, ὀσφραϊνόμενα ἐν αὐτῷ κατάδικον, παρεσκευάζοντο ἤδη νὰ τὸν ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν ἀγαθὴν ὁδόν.

Μεθ' ὅλα ταῦτα ὁ δικηγόρος αὐτοῦ δὲν ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἠττηθέντα, καὶ προσεπάθησεν νὰ συλλάβῃ αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους. Ἐλθὼν προΐαν τινά, τῷ ἐξήγησεν ὅτι ἡ πεποιθήσις του ἐτροποποιήθη, ἀφότου ἔλαβε γνώσιν τοῦ δικαστικοῦ φακέλλου, καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἴσως καλλίτερον νὰ ὁμολογήσῃ τὸν φόνον, καὶ νὰ δικαιολογήσῃ αὐτὸν εἴτε διὰ προκλήσεως εἴτε δι' ἀπερισκέπτου ὀργῆς. Οὕτω ἠδύνατο νὰ τύχῃ τοῦ πλεονεκτήματος τῆς συγγνώμης ἢ τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων, καὶ νὰ καταδικασθῆ μόνον εἰς φυλάκισιν, ἐνῶ ἀρνούμενος τὰ πάντα θὰ ἠρέθιζε τοὺς ἐνόρκους καὶ τὸ δικαστήριον, καὶ διέτρεχε τὸν κίνδυνον ἂν οὐχὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς, ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ μεταβάλλετο, ἀλλὰ τουλάχιστον τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων. Ὑπῆρχε τέλος ἔσχατον κατὰ φύσιν, νὰ προβάλωσι τρέλλαν, ἡ δὲ τακτικὴ αὕτη παρεῖχε διπλοῦν πλεονεκτήματα· ὁ δικηγόρος ἐν πρώτοις δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς τοῦ πελάτου αὐτοῦ ὅπως ὑποστηρίξῃ ὅτι οὗτος εἶνε τρελλός· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ στάσις τοῦ κατηγορουμένου διηκυόλυνεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἀπόδειξιν τούτου. Ἄν δ' ἠδύνατο νὰ κατορθώ-

σωσιν ὅπως τὸ ζήτημα ὑποβληθῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν φρενολόγων, θὰ ἦτο ὄντως μέγα δυστύχημα ἂν δὲν εὐρίσκετό τις ὅστις ν' ἀποφανθῆ περὶ τοῦ ἀνευθύνου.

Ὁ Ἐσκουδιὲ οὐδένα τῶν συνδυασμῶν τούτων ἐδέχθη καὶ ἐπέμενεν ἀπορρίπτων ἀπάσας τὰς προσφοράς τοῦ δικηγόρου αὐτοῦ.

Τέλος ἡ ὑπόθεσις ἐνεγράφη ἐν τῷ πινάκῳ τοῦ κακουργιοδικείου καὶ ἐπέστη ἡ ἡμέρα τῆς δίκης.

(Ἔπειτα συνέχεια.)

(Μετὰφρασις.)

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝ

Τὸ ἤλεκτρον, ἡ σκληρά, ἑλαφρὰ καὶ κίτρινόχρους ἐκείνη οὐσία, ὑποτίθεται ὅτι εἶνε τὸ ἀποσκληρυνθὲν κόμμι εἶδους πεύκης ἐκλιπούσης ἤδη. Εὐρίσκεται πολλαχού· εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Σικελίας, εἰς Σιβηρίαν, εἰς Γροιλανδίαν καὶ εἰς τὰ παράλια τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἤλεκτρον προέρχεται ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς παραλίων τῆς Πρωσσίας. Μέρος αὐτοῦ ἀνορύσσεται ἐκ τῆς ξηρᾶς, μέρος συναίγεται ἐπὶ τῆς παραλίας, ὅπου ἐξωθεῖται ὑπὸ τῆς τρικυμίας· τὸ πλεῖστον ὅμως ἐξάγεται ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάσσης. Ὑποτίθεται ὅτι εἰς ἀρχαίαν ἐποχὴν τὸ κλίμα τῆς βορείου Γερμανίας ἦτο πολλῶ θερμότερον ἢ τὴν σήμερον, καὶ ὅτι τὰ παράλια τῆς Βαλτικῆς ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ἀπεραντῶν πευκῶνων. Ἐνίστη τεμάχια φλοιῶ καὶ κῶνων πεύκης ἀνευρίσκονται προσκεκολλημένα εἰς τὸ ἤλεκτρον, ἀνευρίσκονται δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἔντομα θερμότερων κλιμάτων μὴ ὑπάρχοντα πλέον· τοιαῦτα τεμάχια ἔχουσι πολὺ μεγαλειτέραν ἀξίαν ἢ τὰ συνήθη. Πολὺ τοῦ ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξαγομένου ἤλεκτρον εὐρίσκεται προσκεκολλημένον εἰς φύκη. Μετὰ τρικυμίας ἐξ ἀνατολῶν ἐρχομένης οἱ χωρικοὶ καὶ ἐν καιρῷ ἀκόμη δριμυτάτου ψύχους, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν θάλασσαν, ἀποσπῶσι διὰ περονῶν τὰ φύκη καὶ τὰ ρίπτουσι ἐπὶ τῆς ἄμμου, ὅπου αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά συλλέγουσι τὰ ἐπ' αὐτῶν τεμάχια ἤλεκτρον. Εἰς δὲ τὰ βαθύτερα μέρη τῆς θαλάσσης μηχαναὶ βυθοκόροι ἀδιαλείπτως ἐργαζόμεναι ἐξάγουσι τὰ φύκη μετὰ τοῦ πηλοῦ, ἐντὸς δ' αὐτῶν ἀνευρίσκεται κατόπιν τὸ ζητούμενον ἤλεκτρον. Τελευταῖον δὲ καὶ δῦται φέροντες τὸν καταδυτικὸν χιτῶνα συλλέγουσιν αὐτὸν εἰς τὸν πυθμὲνα τῆς θαλάσσης.

Τὸ ἤλεκτρον συνήθως εὐρίσκεται εἰς μικρὰ τεμάχια, ἀπὸ μεγέθους κόκκου σίτου ἕως οὔου ὄρνιθος. Τὸ μέγιστον μέχρι τοῦδε εὑρεθὲν τεμάχιον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐν Βερολίῳ μουσεῖον, εἶνε ἰσομέγεθες μὲ κεφαλὴν παιδίου. Τὸ ἤλεκτρον χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν κοσμημάτων καὶ καπνοσωλῶνων. Πολὺ ἀποστέλλεται εἰς Μέκκαν, ἔνθα

καίεται ὑπὸ τῶν Μωαμεθανῶν εἰς τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετὰς ἀντὶ θυμιάματος.

Ἐὰν τὸ ἤλεκτρον θερμανθῆν διὰ προστριβῆς τεθῆ πλησίον μικρῶν τεμαχίων χάρτου ἢ βάμβακος, ἔλκει πρὸς ἑαυτὸ τὰ τεμάχια ταῦτα, τὰ ὁποῖα προσκολλῶνται ἐπ' ὀλίγον ἐπ' αὐτοῦ. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὅστις ἀναπτύσσεται ἐν τῷ ἤλεκτρῳ διὰ τῆς προστριβῆς. Τοσοῦτος δὲ εἶνε ὁ ἀναδιδόμενος ἐξ αὐτοῦ ἠλεκτρισμὸς, ὥστε οἱ κατεργαζόμενοι αὐτὸν ἀναγκάζονται συχνάκις νὰ μεταλλάσσωσι τεμάχια. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες γνωρίζοντες τὴν ιδιότητα ταύτην τοῦ ἤλεκτρον, ὠνόμασαν ἐξ αὐτοῦ τὸν ἠλεκτρισμόν. Τὸ φαῖον ἤλεκτρον ὀνομάζεται ἄμβαρις (γαλλιστὶ ambre) ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ anbar, ὀνόματος ἰχθύος, ἐξ οὗ ἐνομίζετο ἄλλοτε ὅτι παράγεται ἡ ἄμβαρις.

Ἡ ἄμβαρις εἶνε οὐσία φαία, λιπώδης, χρησιμεύουσα ὡς ἄρωμα· εὐρίσκεται δὲ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ ἐνίστη εἰς τὰ ἐντόσθια τῆς φαλαίνης, σχηματιζομένη ἐξ ἐκκρίσεων τοῦ στομάχου αὐτῆς· ἐνίστη δὲ ἐντὸς αὐτῆς εὐρίσκονται τεμάχια μυδίων καὶ ἰχθύων. Συνήθως ἐντὸς μιᾶς φαλαίνης εὐρίσκονται ὀλίγισται μόνον οὐγγία ἄμβαρως, ἀλλὰ συνέπεσε νὰ εὑρεθῆ καὶ ποσότης ἑκατὸν λιτρῶν. Ἡ ἄμβαρις φέρεται κάποτε ὑπὸ τῆς θαλάσσης πρὸς τὴν παραλίαν, ὅπου συναίγεται, ἰδίως εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Μαδαγασκάρην, τὴν Ἰαπωνίαν καὶ τὴν Βρασίλιαν. Αἱ ἀλώπεκες ἀρέσκονται πολὺ εἰς αὐτὴν καὶ ἀναζητοῦσιν εἰς τὰ παράλια τεμάχια αὐτῆς, ἅτινα καταβροχθίζουσι. Διέρχεται δὲ διὰ τῶν ἐντοσθίων αὐτῶν ἀναλλοίωτος, ἐκτὸς κατὰ τὸ χρῶμα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ φαίου γίνεται κατάλευκον· τοῦτο εἶνε ἡ λευκὴ ἄμβαρις, ἣτις εἶνε ἡ μᾶλλον περιζήτητος. Εὐρίσκεται δὲ αὕτη εἰς τὴν δυτικομεσημβρινὴν Γαλλίαν μακρὰν τῆς θαλάσσης, ὅπου οἱ χωρικοὶ τὴν ὀνομάζουσιν ambre renardée (ἀλωπεκαμβαρὶν).

Ἀναμιγνυομένη μὲ οἰνόπνευμα ἡ ἄμβαρις ἀποτελεῖ ἡδύτατον ἄρωμα ἔχον τὴν ιδιότητα νὰ καθιστᾷ δυνατωτέραν τὴν ὄσμήν καὶ ἄλλων ἀρωμάτων.

Κα Α

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τῆς Εὐέλπιδος Ἀκρας ἐξηκρίβωσεν ὅτι ὁ πλησιέστερος πρὸς τὴν γῆν ἡμῶν ἀπλανὴς ἀστήρ εἶνε ὁ πρωτεύων ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Κενταύρου. Πάλιν δὲ ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἰδικῆς μας σφαιρας ἀπόστασις εἶνε τοιαύτη, ὥστε ἐὰν σιδηρόδρομος τις συνέδεε τὰ δύο ταῦτα οὐράνια σώματα, ἀμαξοστοιχία διανύουσα 96 χιλόμετρα καθ' ὄραν θὰ ἐχρειάζετο 48,663,000 ἔτη ἵνα ἀπὸ τῆς γῆς μεταθῆ εἰς τὸ ἄλλο ἐκεῖνο σῶμα· ἢ, ἐὰν ὑπετίθετο ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ δρόμου θὰ ἦτο πέντε λεπτά διὰ κάθε ὀκτὼ χιλιόμετρα, ὁ ἐπιβάτης ὁ ἐκτελῶν τὸ ταξίδιον τοῦτο ὄφειλε νὰ πληρώσῃ τὸ μισθὸν ποσὸν 270,000,000,000 φράγκων.